

ЗВЕЗДОЗНА И ЗВЕЗДОЗНАЛАЦ ЗОРАН ИВАНОВИЋ

РАДОВАН ИЛИЋ

Параћин ОШ „Стеван Јаковљевић“
E-mail: radovanilic1507@yahoo.com

Резиме: У раду је предочена кратка биографија Зорана Ивановића и презентована мистериозност и склад његових линија и боја у коју је уткао душу и тело свог уметничког израза. Дела су му на граници јаве и сновиђења, стварног и оностраног, представљајући огледало света, прапочетка, одишући ритмом цикличног кретања, спајајући два антипода дајући нам чисто и искрено једнообличје.

Кључне речи: Космичко у уметности, Зоран Ивановић, сликари

Сликар природе, ницања и рађања, држећи се чврсто својих корена, својим опусом нам представља свој дар од Бога, своју мистичност и фантазију дубоко промишљених, вешто исцртаних и танано изнијансираних само њему својствених елеманата живота и космоса.

Његови, на први поглед неразумни радови, просто терају посматрача да истражује његову слику и да проналази наново нове детаље који после дужег посматрања композиционо дају јасну представу и поруку ствараоца и допиру до свачијег срца и душе. Његова дела у себи носе циклус кретања и постепеног развоја од праисторије до данашњих дана, али нас воде и даље у безвремено. Зоран успоставља духовну равнотежу, али нам показује и да израз у сликарству никада није коначан, да се гради као и он сам, да иде једном кружном путањом успона и падова попут неограничене васељене, да се стално надограђује и мења, носећи у себи одређену постојаност али и промене. Ивановићева дела имају моћ да нас опчине, обујме са свих страна, натерају да их испитујемо и заволимо а онда речима величамо и схватимо да живе изван закона пролазности. Она додирују и загонетна варницења и апокалипсу звезданог, космичког простора.

БИОГРАФИЈА¹

Зоран Ивановић је рођен у Витомирици код Пећи 1952. г. Средњу уметничку школу завршава у Пећи. Студије сликарства завршио је 1981. г. на Факултету примењених уметности у Београду у класи професора Градимира Петровића. Магистарске студије 1987. г. код истог професора. Боравио у Паризу 1984. г. као стипендиста фонда „Моше Пијаде“.

Поводом новог миленијума 2000. г. на изложби фантастике, из области књижевности, филма и сликарства у Немачкој, „Од ренесансе до данас“, сврстан је уз Боша, Бројгела, Дирера, Салвадора Далија, Мунка, Де Кирика, Дада Ђурића и Љубу Поповића, као најмлађи учесник.

По избору галерије Референце из Париза, у галерији Caroussel du Louvre изабран је за изложбу 2008. г. "Највећи мајстори сутрашњице".

Од 2006. г. до данас учествује на париском салону у Гран Палеу као члан међународне групе LIBELLULE

Добио је „Златно перо Београда“ 1977.

Плакета УЛУПУДС-а, „Златно перо Београда“ 1978. г.

Добитник је велике награде 1987. г. Гран При Монте Карла, за цртеж из фондације Ренијеа III од Монака, на изложби Савремене Уметности у Монте Карлу.

1999. г. Откупна награда за цртеж Еврпоског културног центра у Бону, на изложби „На извору фантастике“.

Прва награда за цртеж Легат Љубице Филиповић, Крагујевац 2010. г.

2015. г. награда за цртеж на изложби Савремене уметности на тему Еротике у Лозани, Швајцарска.

Поред сликарства бави се и књижевним радом. Објавио је збирку песама „Нежни дисач ваздуха“, збирку поетске прозе „Сећање на природу“. У најави је објављивање свог првог романа „Осмех од птичјег млека“.

Мајстор карате спорта 4. дан. Био је државни репрезентативац и освајач многих државних и европских медаља.

Чим је поглед усмерио ка космосу, човек је пожелео најпре да спозна велики непознати свет, а затим да га мења. Под налетом те стваралачке снаге нешто се значајно догодило у том космосу, односно природи, родио се естетски смисао и природа је почела да естетски постоји преко уметника ствараоца. Уметник дакле, не ствара ни из чега, већ уметнички обликује материју која је у стању хаоса несређена. Тако уметник успоставља меру кроз идеју и форму и остварује ликовни ред и хармонију. Космизам је схватање света у чијој основи се налази идеја о нераскидивом јединству човека и космоса, о духовној међусобној повезаности човековог унутрашњег света и спољашњег света. Човек је сродан и сличан космосу, али не зато што је зрнце космоса, већ зато што је он сам читав космос и састављен је од истих елемената као космос.

¹ Зоран Ивановић: Биографија, необјављене белешке аутора

Уметникова активност започиње стваралачким расположењем и искуственим, креативним квалитетом. На сликама овог уметника космичко виђење произилази из унутрашњости његовог мисаоног, измаштаног сновиђења. Његове слике су хармоничне, упечатљиве, пребогате имагинације предочавајући нам невероватне могућности стационарања и одуховљавања својих дубоко личних знакова и симбола, али увек имајући на уму ону примарну ликовност, мануелну процесуалност и есхатолошку поруку. Свој дар од Бога, његова милозвучност линија и боја, попут песника који кроји и склапа речи, тка свој уметнички израз до срца своје публике.

Зоран Ивановић има истински стваралачки порив да кроз најфиније појединости, кроз суптилне детаље, филигранским потезима дође до свеобухватности, свеукупности и пуноће света. Његове слике као да су просијале из тренутка прапостанка, прозриле из књиге мудрости и са собом носе неслућену, али строго контролисану креативну енергију. То су биолошке, духовне, географске и космичке пра и футур мапе не за чулност већ за надчулност, не за људски разум већ за надразум, не за пролазност већ за ванвременост, где се крајње коте настанка и нестанка мешају. Чврстим спонама су скопчана два простора, овоземаљски и васељенски и оба живе изван закона пролазности. Његове слике су уметнички савршено саздане а продукт су изразитог ликовног талента и потребе стваралачког бића и олујних емоција и рефлексива. Магијом боје, снагом свог невероватног дара овај сликар успева са лакоћом да заслепи, да опчини посматрача и да га заувек приволи да буде учесник у свету његових личних фантазија. Његове слике удовољавају и оку и срцу и души. Из сваке засија неки детаљ и подстиче на размишљање. Вођен слутњом и личним визијама, које не замагљују стварност, живи са изазовима, храњен ванземаљском, космичком храном, која му је осветљавала нове путеве, другачије од свих утабаних и познатих. Успева да одсањано пренесе у будност, не робујући шемама и догмама препуштајући се свету од кога је добијао импулсе самоодржања, који му је даривао снагу једне нове аутентичне креативности. Оно што је измештено изван реалности и што јесте његова лична космогонија, омогућила му је да прати те своје илузије, да се приклања властитим жељама, где ће његово дело на крају проговорити и вратити дуг небу уз космичку хармонију. Човек кад пронађе љубав постаје срећан, а уметник својим делима дарива срећу другим људима.

Његове зналачки радознале уметничке очи, помешане завичајном љубављу и маштовитом таласању, раздиру духовну тескобу и додирују загонетна варничења и апокалипсу звезданог, космичког пространства. У његовом свету фантазије, нема граница и ограничења, нема коначних одредница, посвећује се тајнама света користећи интимни језик душе, замењујући речи искричавим линијама и сплету најразноврснијих боја. Мега слике Зорана Ивановића, посматрача, осетљивог духовног састава, западне оригиналност и у исто време енормно пребогата имагинација. Та ретка способност управљања архетипских знакова и призора, предочава нам

невероватне могућности стационирања и одуховљавања својих дубоко личних знакова и симбола с упућеном поруком. Ивановићеве радови су презасићени детаљима који нам предочавају невероватне могућности стационирања и одуховљавања својих дубоко личних знакова и симбола али увек имајући на уму ону примарну ликовност, мануелну процесуалност са есхатолошком поруком. Његове флоралне форме упућују на неки митски, тотемски предмет и веома се често завршавају спиралом које у њему изазивају божанско присуство. Тајанствене, ватрене спирале су душе света које он држи зауздане, чврсто окупљене у сложени иконички олтар. Заустављени, замрзнати покрети су Ивановићеве знаци и симболи који пролазе кроз унутрашњу трансформацију а произилазе у истанчано, егзактно знање прожето одмереношћу али и импулсивношћу. Зоранови небосежни радови произилазе из уметничке традиције и унутрашњег искуства што и јесте својеврсна душевна мапа која попут најосетљивијег сеизмографа региструје све елементарне и лавиринтске пулсације и вибрације које иду од срца преко уметникове руке до белог платна. Сугестивни, уметнички говор слика укида тесне оквире нашег овоземаљског света преносећи нас у онострано, соларно, водећи нас у невидљиво.

Ивановићеве уметничке творевине су судар стварног и оностраног, жубор мило-звучних линија са опасним вртлозима сенки и боја, загрљај камена и свиле, шуморење таласа, у тренутку видимо и настајање и нестајање света, све је истовремено и присутно и није, све се слаже и разлаже. Филигранским потезима долази до свеукупности и пуноће до свеобухватности света. Ту су човекови небески корени, небески родослов, где он својом кичицом ствара унутрашњу душевну законитост и своју звездану ауру. Наизглед обичне, мртве ствари, за нас које нас окружују, за њега поседују толико животних енергија, толико безимених неиспричаних прича, невероватну топлину и магичну моћ да оплемене, пробуде и оживе осећања којих нисмо свесни. Његов простор нам нуди сигурност у коме се крију догађаји из давнина.

Свој животни и уметнички пут трасирао је на особен и сасвим личан начин. Не приклањајући се текућим модним трендовима, никаквим спорадичним лошим утисцима и утицајима, уметник господари светом који је сам осмислио и којем увек на нов начин даје ново значење и у њему открива нову и смисленију лепоту. Успостављајући везу између себе и слике коју ствара гради један пут поверења, на чијем крају као награда уложеном труду осване коначно и савршено уметничко дело. Заокружен у целину, дотеран до савршенства, смештен као у неку рајску кућу, тај огромни труд указује на самопрегор уметника, на његову спремност да за идеју прихвати свако одрицање и највећу жртву.

Његове мега слике веома често имају реално и апстрактно у себи и најчешће их дели полукруг, тачније небески свод.

Ово је на први поглед нека апстрактна слика која нам ништа не представља и не говори, али ако застанемо мало дуже и проанализирамо њену композицију и сваки детаљ на њој, видећемо да нам много открива и да

има вишеструку поруку. Да бисте прочитали уметничко дело и разумели његову поруку треба ценити лепоту таквог стваралаштва и имати духовну потребу за откривањем и долажењем до нових сазнања. Увек је ту на граници реалног и измаштаног, на Земљи и у космосу. Његов полукруг на сликама је небески свод који је прозор у васиону, пут у бескрај и непознато, али непознато за нас, док за Ивановића је то утабана траса сновиђајног, космичког надахнућа. Прво што нам пада у очи су костур, рибе, човека или неког другог бића. А кости су у многим старим културама последњи симболичко – ритуални смисао земаљског трага мртвих. Оне су непролазне попут космоса и могу да трају вековима а сматрају се и семеном новог живота. Још од каменог доба па преко многих цивилизација све до данашњих дана посмртне кости су брижно чуване и нису симболи смрти већ симболи веровања у васкрсење и нови живот. Тако и Ивановић сматра свет непролазним, где се све окреће и врти и изнова рађа и умире, настаје и нестаје. Цртајући кости превазилази страх од смрти од нестанка и непостојања. У средишту костура на месту срца, као једног од најважнијих органа људског живота, налази се цвет који подсећа на зракасто сунце. Цвет је симбол младог живота а због звездасте структуре круничних листића често је и синоним за сунце или земаљско средиште.² Овај цвет није само весник новог живота већ и пример телесног задовољства симболишући животну младост и животну радост као и победу над смрћу. И боје овог цвета нам указују да је уметник племенит, виталан, тајновит са унутрашњом преданошћу према топлом сунцу. Око као најважнији чулни орган човека, стоји у средишту овог цвета не само да прима надражаје из спољашње средине, већ и оно само одашиље снажне зраке и симбол је спиритуалне изражајне способности. Његово око носи знак проницљиве мудрости, које сагледава сазвежђа на небеском своду која светле и представљају чистоту етра. То свевидеће око, натприродне снаге опажања, светли ум, понире у све тајне непознатог и недохватног света, али упозорава и прети да не дирамо ту прецизну васионску хармонију. Те очи провиђења су прожете на свим деловима слике дајући нам до знања да смо под сталном присмотром у простору и времену.

Са леве стране је срп као праствари жетелачки алат, још из каменог доба, повезан са месечевим српом, младим месецом који нас упућује на протицање животног доба. Месец, један од најзначајнијих небеских тела за нас, сматра се симболом жене пре свега што пасивно прима светлост као и због аналогичности између лунарног месеца и менструације код жена. Настанак и пролазност као и формирање новог живота у утроби мајке, представљају уверљив прототип сваке идеје умирања и поновног рађања. Попут месеца и његовог појављивања од младог до пуног а затим у опадајућој фази као последња четврт тако и животни век човека се креће од детињства, младости, пуне зрелости ка старењу и на крају нестајању, умирању. Он је и симбол

² Ханс Бидерман: 2004, *Речник симбола*, Плато, Београд

успеха и трона па многе државе на својим заставама и осталим симболима државности утемељују месец.

Ту су и неизбежни троуглови окренути надоле или нагоре, представљајући женски стидни троугао и опет рађање али и воду која капље као и ватру која показује правац пламена. Многи троугао сматрају симболом космичког рођења. Свевидеће око се налази у средишту троугла и значи да тамо негде, далеко или близу, у простору и времену или ван њих, у видљивом или невидљивом, у прошлом или будућем, у животу или после смрти, постоји онај други, тајанствени, комплементарни део нас самих, истине или идеала који чекају да се са њима сјединимо.

Секира као оружје небеских богова и громовника служило је у борби против непријатељских сила па је снажно симболичко средство борбе али и рада. Живот је непрекидан рад и борба за новим сазнањима и уздицања до недохватних висина васељене. Секира са телом је повезана свемогућим оком. То око мудрости командује и управља секиром правосуђа и удара правећи варнице попут муње само тамо и онда када треба да се успостави ред, мир и очување својих огњишта. Са десне стране је чврсто причвршћена застава са маском представљајући натприродне мудрости. Зоран не жели да се сакрије иза маске већ да преузме особине бића за које се представља. Застава као достојанство и част као победнички и свадбени паладијум чврсто стоји и мудро посматра свет око себе будно чувајући суверенитет. На Ивановићевој слици опет учавамо још два самостална, камена ока са значењем трајног, непролазног и моћног. Та два камена ока левитирају, на њих не делују никакве привлачне силе, она су далеко од великих маса небеских тела, постојано стоје попут врховних богова који посматрају свет обичних смртника. Камен као исконско значење седиментиране прошлости, једна ововременска наслага која оживљује аутентичност завичајног огњишта и не дозвољава да падне у забрав.

Изнад овог необичног тела је и глава у облику небеске сфере којом посматра ванземаљски живот где бораве богови и митови о настанку света. И опет у беззеничном оку је око, па код уметника непрекидно влада персекуција да смо под сталном присмотром, систематским праћењем, али и да ми сами мора да водимо рачуна о нашем, моралном, друштвеном и природном понашању. Светлост и живот долазе одозго где живе богови звезда који утиру своје путеве управљајући земаљским збивањима, успостављајући хармонијски сагласај између космоса и Земље. Зоран попут многих религија захваљује узвишеном и моћном небу које обмотава нашу Земљу, јер оно доноси живот и управља токовима воде. Репови змија и змајева у овом полусводу наговештавају нам да изван нашег света постоји неукротив и неиспитан васељенски простор, одакле ипак долази живот, плодност и активност. Не постоји култура, која змији није на јединствен симболички начин посветила пажњу. Симболичка животиња чије је тумачење изразито двозначно па су живот и смрт у овој животињи јединствено наговештени. Кућна змија представља благослов душа предака,

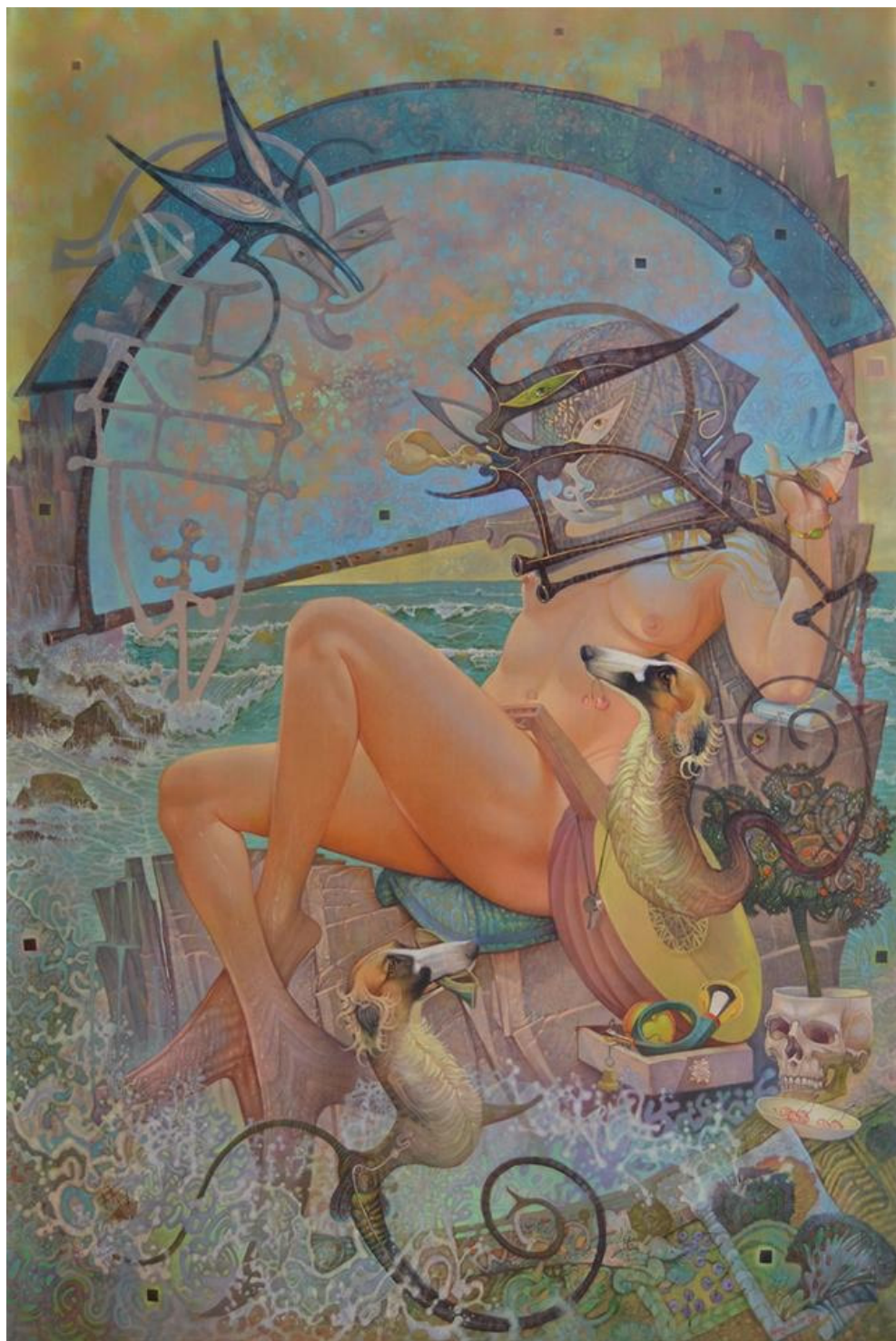
исцељења и поновног рађања али и чувара кућног огњишта. Скоро на свим Зорановим сликама се уочава велика љубав према родној грудни, поштовање и очување од заборава земље која га је одхранила и надахнула високом духовношћу и дубоком мудрошћу.

Крст, који све ово држи представља центар света и тачку у којој се додирују горњи и доњи свет, то је оса света и дрво живота. Представља дуализам, јединство супротности, духовно јединство и сједињење људског духа у вертикално - хоризонталном аспекту који је неопходан за потпун живот. Симбол постојања где представља могуће и немогуће, грмљавину, олују али и плодност, живот и здравље. И уметник и слика представљају Звездозналца, створење које жели да сазна нешто више о ванземаљским световима. Његова ликовна индивидуалност балансира између Земље и васионе, разбија шематске каноне и кроз сопствену симболику, кроз језгро приче, показује нам своју имагинарну духовну релевантност неосновитог простора у коју је уткана општа хармонија која је продукт потребе стваралачког бића и олујних емоција и рефлексција његовог талента.

Зоранова Звездозна је и на овој слици. У натприродном присуству неживе природе од које зависи жива, он творца овог света приказује са мноштво очију где у сваком оку има и по неколико зеница, што представља то свевидеће око које будно мотри и надзире овоземаљски свет. На овом небеском своду види се смена дана и ноћи, звезде, месец и друга васионска тела. Он персонификује звезде и планете разним облицима и бојама и својим немиром у дубини душе тражи нове путеве, нове изазове и нова питања.

Кроз небески свод, на прелазу ноћи у дан, пролази необична птица, симбол веза између неба и Земље и синоним небеског знака и поруке. Плаве птице су чаробнице, бесмртнице и небески гласници. И ова доноси неки глас Зорану. Птице су хладније од животиња које живе на земљи, њихово месо је чистије од копнених, али многе живе од ватреног ваздуха и због тога стреме увис и симболишу снагу, која човеку омогућава осмишљени говор и размишљање пре него што приступи делу. Онако како се птице уздижу у небо и тамо задржавају тако се и душа у телу издиже размишљањем, инспирацијом и креативношћу. Гледајући их како се својим моћним крилима приближавају небу, често отеловљење жеље људи да се ослободе земљине теже и попут анђела стигну у неке више недохватне сфере. Реп ове птице личи на ласту која нам доноси наду, снагу живота, вредност дома и породичног живота. Мноштво малих квадрата изражавају оријентацију човека у простору и оријентацију животног окружења у односу на свет и његове натприродне чуваре реда. Одувек је представљао моћан симбол интеграције, удобности, смирености, поузданости и заштите. Ивановић има жељу да та два елемента небеско и земаљско споји у идеално јединство.

Немир на овој слици доноси таласи, симболи корените промене у гледиштима, понашању, егзистенцији па чак и смртне опасности. Они доноси ненадане провале несвесног, једну другу масу психичке природе, варљиве инертности, коју инстинктивни нагони устремљују против духа,

против ега којим управља разум. Постојано изнад таласа уздиже се магични крст који својим овалом представља сунце, небо, земљу и сав макрокосмички свет. Поред космолошког значења крст је и симбол поделе године на четири годишња доба и уједно непрекидни циклус понављања и постојања. Укрштени путеви односно раскрснице, често се доводе у везу са тачкама пресека улица живих и мртвих. Крст чини целовитост а укрштање двеју линија може се сагледати као сједињење мушког (вертикалног) и женског (хоризонталног) принципа. Ове две осе представљају димензије времена и простора, материје и духа, тела и душе, као и еквинокције и солстиције. Уобичајена хришћанска симболика крста односи се на оруђе којим је разапет Христ, оруђе изузетне страхоте, које са Христовим васкрсењем ипак постаје симбол вечног живота.

Обнажена, голорука девојка са маском, својом лепотом и појудом се супротставља раскиду уобичајеног живота и бори се за сањану слободу. Своју главу је протурела кроз небески свод и жели да дохвати натприродну мудрост. У томе јој помаже свевидеће недремано око, око провиђења, које контролише и надзире великог архитекту универзума. Ивановићева маска генерализује култ уметности и индетификује се са натприродним бићем које има жељу за новим сазнањима о оној страни, нама недохватног света, о васељени. Његови окуви око маске су лиминални простор, својеврсна граница између унутрашњег и спољашњег, познатог и туђег света. Али окуви имају и облик балерине што нам симболизује лепоту, скупocenост и вечну љубав. Троугао који је закачен за ову маску је израз духовног и интелектуалног реда, оличење креативности, хармоније, успињања, просветљења и кулминације. Одише енергијом, дарује семе истинске мудрости и задржава своје есенцијално значење.

Ту су и верни, одани, пожртвовани пси, најбољи човекови пријатељи, који помажу свом власнику у најтежим тренуцима и верно га прате у херојским подухватима а својим моћнијим чулима откривају невидљиву опасност. Веома сложен симбол пса везан уз трилогију елемената: земља–вода–месец казује нам да је то митски предак, просветитељски јунак, дуговечни заводник и блудник препун животности. Њихово тело се претвара у рибу а завршава репом у облику змије, што нам указује на небески благослов и давање живота, отеловљење животних садржаја из дубинских слојева личности који имају везе са плодношћу и животодавним снагама унутрашњих светова мајки и плодотворном природом. Један пас у устима држи трешње што нам открива да је њихова надређена особа промишљена, да има истанчан укус и непредвидив карактер. Попут Зорана трешњу воле специфични, витални људи, који гаје чистоту у души и никад не личе на остале и не воле ништа што је обично, већ теже недокучивом. Други пас држи мали чамац којим поручује драгој особи да је пред њом дуг животни пут, пун лутања. За то путовање чамцем је потребна снага и животна воља јер пролази кроз хаотична, застрашујућа пространства која га уједно од њега одваја и штити.

Пиштаљка окачена псу о ногу позива на бунт, протест и страдање јер без радикалних промена нема бољитка.

Рог ће објавити почетак и крај лова, објавити крај једног времена и долазак новог, обзнаниће поновно уједињење изгубљених. Неизоставна је и мртвачка глава, иначе један од најкоришћенијих детаља у композицијама сликара, па и самог Зорана, која лебди изнад тањира и из које расте густолисно дрво. Поручује нам да је овај живот пролазан али и да треба бити неустрашив и борбен. А из те сталне борбе нићи ће нов живот који ће стремити ка новим изазовима и тражити оно неуништиво у човеку - његову душу. Дрво живота са украсним увијеним гранама представља митску симболику указујући на трајност живота. Гране се увијају, заокрећу и таласају стварајући клупко јаке нераскидиве крошње као израз животне комплексности и повезаности Земље и неба.

На дну је кључ, којим ће Зоран, његовом двоструком улогом, отворати и затварати, везивати и одвезивати, користити иницијацију и дискриминацију, обелоданити или скривати тајне, знања, мистерије. Уз помоћ кључа начиниће продор у непознато и неистражено, у проницање тајни у неку вишу сазнајну и нову духовну област, у кључ живота.

Зоранов подухват је сазнавање непознатог.

И на овој слици поново долази до чудесног споја божанске и људске творевине. Као визионар и градитељ нових светова, својом креативношћу и чудесним умећем препознајемо један необичан свет који нас тера да се запитамо о могућностима људског стваралаштва, и о уметности самој.

И овде је небески свод граница коју прескаче коњ симболишући моћ, снагу издржљивост, слободу али и доминацију, тријумф и елеганцију. Вероватно и сам уметник назире време када ће неиспитана, недохватна прострства бити откривена и доступна човековим сазнањима.

Мноштвом ситних симболичких детаља, магијом боје и снагом свог невероватног дара Зоран успева да заслепи, да опчини, да збуни, да заинтересује, да приволи да будете у свету његових личних маштарија. У самом њеном центру је Амор, или грчки Ерос који све наводи на љубав и страст а из те страсти се рађа нешто ново. Тај гласник, преносилац порука, донеће и ону о новим световима, о неиспитаним прострствима за којима толико жељно жудимо.

Зоранова магија на овим платнима је заиста моћна и трајно присутна па посматрача тера да пред његовим сликама застане, да се замисли, да осети ослобађање од било које тескобе пред неограниченим универзумом, који му се ту пред очима открива и обзнањује. На својим сликама открива живот око нас. Персонификује предмете, бића и појаве у загрљају љубави, у страсти живота, извору новотарија. Свестан је свог немира и у дубини душе тражи нове путеве, нове изазове и нова питања. Његова ликовна инспирација носи у себи низ скривених изазова којима постиже ефекат чулне пријатности и његова духовност ће надвладати материјално. Ова слика буди уснуле и спале, буди оне који су клонули духом и изгубили наду, растерује тмину

вечних недоумица пролазности, а стварност чини новијом, блискијом, лепшом, прочишћенијом, разумљивијом и другачијом. Полази му за руком да збуни znalце али и да заинтересује чак и оне који у све сумњају и који можда нису љубитељи било које уметности а понајмање сликарске. Она посматрача тера да пред његовом сликом застане, замисли, да се осети ослобађање од било које тескобе, па чак да се осети слабашним пред делићем универзума, који му се ту и пред очима открива и обзнањује. Зоран

се бори против утврђених садржаја и ликовних стереотипа и нуди нам чулну сензацију и космичке заносе на слободној мисли. Његов свет фантазија нема граница и ограничења, нема коначних одредница, измештен је изван реалности, пратећи своје визије по сопственим жељама. Ова уметникова магија није варка привида, већ је пуна вреве и граје, дивља и неукротива, инспиративна и екстремно чулна, заводљива и похотна, обилна моћним озарењима, збуњујућих перспектива, плутајућих експресија, исконских жудњи, несвакидашње заводљивости, силовита и омамљујућа, несебично оплемењује поштоваоце који стоје испред ње. Зоран у заносу радозналости напросто одлута у непознато, вођен нагонима за самоодржањем изналази спасоносна решења, која у одсутним тренуцима значе непроцењиво задовољство због испољеног нагона авантуризма, укључујући силну енергију и мноштво снова, где се коначни домети, попут космоса, не могу ни докучити, ни наслутити. Комплексност и мноштво симбола је дело индивидуалне креације уметника које је свесно замислио али које у себи несвесно крију садржаје и фантазије који нису очигледни и који се кроз уметничково стварање пробијају у спољни свет, свет недодирљивих висина. Уметников субјективни микро космос гура нас у макро космос смисаоности. Овде свет фантазије нема границе и ограничења, нема коначних одредница, све је пречишћено и доведено до перфекције.

Зоранов задатак је да дарује занесеност, узаврелост нашим перцептивним надражајима, да нас нахрани свеколиким задовољствима, да нам улепша унижену збиљу и да схватимо да постоје трајне вредности које су независне од времена и околности.

ZORAN IVANOVIĆ THE CONNOISSEUR OF THE STARS

This paper presents a short biography of Zoran Ivanović and the mystery and harmony of his lines and colours into which the soul and body of his artistic expression has been integrated. His works are on the borderline between reality and dreams, the earthly and transcendental aspects, representing the mirror of the world, and the primordial, creating the rhythm of cyclical movement, and merging two antipodes, thus giving us a pure and genuine unified picture.

Key words: Cosmic in Art, Zoran Ivanović, painters